

Informácia o realizovaných stavbách na cestách II. a III. triedy v Košickom kraji z Regionálneho operačného programu (ROP)

Na základe zverejnenej výzvy (kód výzvy ROP-5.1-2012/01) zo dňa 21.12.2012 bol spracovaný materiál na rokovanie Zastupiteľstva KSK, ktoré na svojom 20. zasadnutí dňa 25.2.2013 schválilo spolufinancovanie piatich projektov. Tieto spracoval odbor dopravy Úradu KSK v súlade s podmienkami čerpania pomoci. Projektovú dokumentáciu pripravila Správa ciest KSK v roku 2010. Pred spracovávaním projektových žiadostí bolo preto nutné vykonať jej aktualizáciu, najmä z pohľadu indexu nárastu cien stavebných materiálov.

Následne boli projektové žiadosti, vrátane povinných príloh, v mesiaci marec roku 2013 predkladané Riadiacemu orgánu prostredníctvom Sprostredkovateľského orgánu pod Riadiacim orgánom (SO/RO). Priebežné informácie o implementácii jednotlivých projektov boli podávané Z KSK v rámci informácie o plnení uznesení. Ďalšie dva projekty boli podané v rámci výzvy, ktorú riadiaci orgán zverejnil dňa 31.1.2013. Išlo o výzvu v rámci Prioritnej osi 5- regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov- obnova ciest vo vybraných oblastiach postihnutých povodňami. Schválený bol napokon jeden projekt „Cesty KSK 12- obnova povodňami poškodených ciest v okrese Gelnica“.

Cieľom tohto materiálu je nielen popísať procesy a priebeh implementácie, ale zhodnotiť pozitívne prínosy, výhody, ale aj obmedzenia a nevýhody čerpania fondov EÚ v podmienkach KSK. Podrobné zoznamy úsekov ciest a mostov, ako aj stručný popis aktivít a finančné objemy (na základe výsledkov procesu verejného obstarávania) v jednotlivých okresoch kraja sú uvedené v Prílohe č. 1.

Projekt „Cesty KSK 6 - Košice- okolie- napojenie obcí na Košice“ (Uznesenie ZKSK č. 529/2013- skrátený názov Cesty KSK 6).

Predmetom projektu bola úprava celkovo 24,082 km ciest II. a III. triedy, renovovaných bude 23,977 km ciest III. triedy a 0,105 km ciest II. triedy. Obnovené budú 2 mostné objekty v obci Kysak a Bukovec. Projekt bol predložený dňa 18.3.2014 v celkovom finančnom objeme 3 529 771,60 €. Projekt bol schválený v plnej výške.

Projekt „Cesty KSK 7 - Spišská Nová Ves- napojenie obcí na SNV a Gelnicu“ (Uznesenie ZKSK č. 530/2013- skrátený názov Cesty KSK 7).

Predmetom projektu sú stavebné úpravy celkovo 31,786 km ciest II. a III. triedy. Obnovených ciest II. triedy bude 8,216 km a ciest III. triedy 23,570 km, zároveň aj 4 mosty v obciach Markušovce, Mníšek nad Hnilcom, Veľký Folkmar a Vítkovce. Projekt bol predložený dňa 19.3.2013 v celkovom finančnom objeme 5 139 270,53 €. Projekt bol schválený v plnej výške.

Projekt „Cesty KSK 8 - Trebišov- napojenie obcí na Trebišov a Sečovce“ (Uznesenie ZKSK č. 531/2013- skrátený názov Cesty KSK 8).

Predmetom projektu je celkovo 30,652 km ciest III. triedy. Na ceste II. triedy pri obci Zemplínska Teplica bolo súčasťou projektu osadenie radarového merača rýchlosti. Projekt bol podaný dňa 19.3.2013 v celkovom finančnom objeme 4 350 901,53 €. Projekt bol schválený v plnej výške.

**Projekt „Cesty KSK 9 - Michalovce- napojenie obcí na Michalovce a Sobrance“
(Uznesenie ZKSK č. 532/2013- skrátený názov Cesty KSK 9).**

Predmetom projektu je celkovo 27,620 km ciest II. a III. triedy. Obnovených bude spolu 0,625 km ciest II. triedy a 26,995 km ciest III. triedy. Projekt bol podaný dňa 20.3.2013 v celkovom finančnom objeme 3 920 166,90 €. Projekt bol schválený v plnej výške.

**Projekt „Cesty KSK 10 - Rožňava- napojenie na Rožňavu“
(Uznesenie ZKSK č. 533/2013- skrátený názov Cesty KSK 10).**

Predmetom projektu je celkovo 30,653 km ciest II. a III. triedy. Obnovených bude 16,494 km ciest II. triedy a 14,159 km ciest III. triedy a 3 mosty (v Gočaltove, Stratenej a pri Štítniku). Projekt bol podaný dňa 20.3.2014 v celkovom finančnom objeme 4 996 889,20 €. Špecifikom tohto projektu bolo, že jeho súčasťou bola aj Aktivita A3 (MLYNKY) pôvodne navrhnutá v rámci projektu Cesty KSK 7. Vzhľadom na finančné obmedzenia výšky projektovej žiadosti na jeden projekt vo výzve (5 975 000 €) by túto aktivitu nebolo možné riešiť a preto bola vsunutá do tohto projektu. Projekt bol schválený v plnej výške.

**Projekt „Cesty KSK 11 – obnova povodňami poškodených ciest v okrese Košice- okolie“
(Uznesenie ZKSK č. 559/2013- skrátený názov Cesty KSK 11).**

Predmetom projektu bola úprava celkovo 21,822 km ciest II. a III. triedy. Naplánovaná bola obnova 17,362 km ciest III. triedy a 4,460 km ciest II. triedy. Projektová žiadosť bola podaná dňa 3.5.2013 v celkovom objeme 3 143 958,16 €. Projekt nebol schválený pre nedostatok finančných zdrojov v rámci výzvy.

**Projekt „Cesty KSK 12 – obnova povodňami poškodených ciest v okrese Gelnica“
(Uznesenie ZKSK č. 560/2013- skrátený názov Cesty KSK 12).**

Predmetom projektu je stavebná úprava cesty II/546, ktorá je frekventovanou spojniciou Hnileckej doliny a obcí v Gelnickom a Spišskonovoveskom okrese navzájom, ako jediné cestné spojenie. Na cestu II/546 je napojená aj obec Stará Voda a obyvatelia sa po nej dopravujú ďalej do obce Švedlár a Nálepko. Niektoré úseky boli realizované v predchádzajúcom období a ďalšie boli spracované v rámci projektu „Cesty KSK 7 - Spišská Nová Ves - napojenie obcí na SNV a Gelnicu“. Išlo teda o komplementárny projekt s týmto projektom. Projektová žiadosť bola podaná 3.5.2013 v celkovom finančnom objeme 1 853 692,54 €. Projekt bol schválený v plnej výške.

Prehľad termínov a činností v mesiacoch pre projekty Cesty KSK 6-10 :

- 3-9/2013 po podaní žiadostí o NFP proces formálneho a odborného hodnotenia projektových žiadostí na riadiacom orgáne pre ROP
- 10-11/2013 administrácia zmlúv o nenávratnej finančnej pomoci
- 3-10/2013 paralelne s procesom hodnotenia, s cieľom urýchliť implementáciu projektov a s cieľom realizovať stavebné práce pre projekty KSK 6 - 10 ešte v roku 2013, bol prostredníctvom odborne spôsobilej osoby formou externého obstarávania zabezpečovaný proces verejného obstarávania zhotoviteľa stavebných prác. Pre projekt Cesty KSK 6 bol proces verejného obstarávania predĺžený z dôvodu námietkového konania neúspešného uchádzača.

- 11/2013 podpis zmlúv o nenávratnej finančnej pomoci
- 11/2013 až 2/2014 pre projekty Cesty KSK 7 - 10 prebiehala kontrola rozsiahlej dokumentácie procesu verejného obstarávania na riadiacom orgáne. **Z uvedeného dôvodu nebolo možné pred týmto procesom pristúpiť k podpisu zmlúv o dielo a práce začať realizovať v roku 2013.**
- 2/ 2014 boli pre projekty Cesty KSK 7 - 10 podpísané zmluvy s víťaznými uchádzačmi.
- 3/2014 boli odovzdané staveniská.
- 6/2014 podpis zmluvy o dielo pre projekt Cesty KSK 6 - začatie prác 7/2014.

Plánovaný termín ukončenia stavebných prác je v stavebnej sezóne roka 2014. Vo všetkých okresoch kraja práce finišujú a budú aj finančne ukončené v prvom štvrtroku roka 2015. V prípade projektu Cesty KSK 6 došlo k posunom stavebných prác na komunikáciách v úseku Geča - Čaňa, Hýľov a Zlatá Idka z dôvodu realizácie stavieb vodovodu a kanalizácií v dotyku s cestami obsiahnutými v projekte. Práce budú ukončené najneskôr do 6/2015.

Prehľad termínov a činností v mesiacoch pre projekt Cesty KSK 12

- 5 - 12/2013 po podaní žiadostí o NFP - proces formálneho a odborného hodnotenia projektovej žiadosti na riadiacom orgáne pre ROP
- 12/2013 - 1/2014 administrácia zmluvy o NFP
- 2/2014 - podpis zmluvy o NFP
- 3/2014 - príprava procesu verejného obstarávania
- 4 - 8/2014 - priebeh procesu verejného obstarávania prostredníctvom odborne spôsobilej osoby
- 9 - 11/2014 – prebieha proces kontroly dokumentácie verejného obstarávania na riadiacom orgáne.

V tabuľke je uvedený prehľad projektov, dĺžka renovovaných ciest, ako aj zmluvný zhotoviteľ.

Tabuľka

Názov projektu	Územie kraja	Dĺžka renovovaných ciest	Finančná čiastka po verejnom obstarávaní	Zmluvný zhotoviteľ
Cesty KSK 6	Košice – okolie	24,082 km	3 518 900,00 €	STRABAG s.r.o.
Cesty KSK 7	Sp. Nová Ves a Gelnica	31,786 km	5 089 000,01 €	EUROVIA SK a.s.
Cesty KSK 8	Trebišov a Sečovce	30,652 km	4 298 700,00 €	EUROVIA SK a.s.
Cesty KSK 9	Michalovce a Sobrance	27,621 km	3 902 800,00 €	EUROVIA SK a.s.
Cesty KSK 10	Rožňava	30,611 km	4 939 125,00 €	STRABAG s.r.o.
Cesty KSK 12	Povodne - Gelnica	10,001 km	1 944 000,00 €	Dokumentácia VO na kontrole
spolu		154,759 km	23 692 525,01 €	

Zhodnotenie výhod a nevýhod čerpania zdrojov EÚ z Regionálneho operačného programu:

Výhody :

- zdroje EÚ (ROP) sú nenávratné zdroje bez veľkého finančného zaťaženia KSK, z vlastných zdrojov KSK bude spolufinancovaných 5 % z nákladov. Isté navýšenie výdavkov však prináša administratívna príprava projektových žiadostí, množenie a overovanie dokumentov vo veľkom rozsahu, ale aj samotná realizácia stavebných prác. Na cestách boli prostredníctvom SC KSK uskutočnené prípravné práce. Zvýšenie výdavkov bežného rozpočtu prinieslo aj zabezpečenie stavebného dozoru stavieb - častejšia práca v teréne aj v mimopracovných dňoch.
- možnosť realizovať väčší rozsah prác v rámci jednej výzvy v synergii s predchádzajúcimi projektmi a zároveň podporiť odlahlé územia kraja, ktoré boli oprávnené čerpať pomoc.
- zdroje boli alokované priamo pre jednotlivé samosprávne kraje v určitom finančnom rámci, z ktorého pri projekčnej príprave bolo možné vychádzať.
- možnosť realizovať projekty systémom predfinancovania – úhrada faktúr zhotoviteľom až po pripísaní prostriedkov na účet kraja. Platby prebiehajú bez zaťaženia rozpočtu (dĺžka finančných procesov od podania žiadosti o platbu po úhradu trvala 3 -4 týždne)- dovedna bolo doposiaľ podaných 6 žiadostí o platbu (v celkovom objeme 9,5 mil. €) všetky prebehli bez problémov.

Nevýhody:

- konkrétne definície oprávnených úsekov ciest – diskvalifikačná podmienka spájania pólův a nepólův rastu, (t. z. stavebno-technický stav ciest a dopravný význam komunikácií nebol rozhodujúcim kritériom pri výbere úsekov)
- obmedzenia maximálnych nákladov pre jeden projekt, ale aj na km rekonštruovanej cesty - nemožnosť realizovať niektoré mostné objekty, nakoľko nebol zadefinovaný v ROP samostatný finančný ukazovateľ.
- nemožnosť zmeniť technické riešenia počas realizácie stavebných prác. Rozdiely oproti projektovej dokumentácii spôsobené napr. zisteniami počas stavebných prác, ale napr. aj preložky inžinierskych sietí v rámci stavieb, sú neoprávnené.
- zdĺhavé administratívne procesy (od podania projektovej žiadosti po samotnú realizáciu prác uplynulo v podmienkach KSK spravidla 12 až 18 mesiacov)
- vysoké riziká pri procesoch verejného obstarávania.

Zhrnutie:

V rámci projektov Cesty KSK 6 - 10 už boli obnovené také úseky ciest ako frekventovaná cesta medzi Košickými Olšanmi a Rozhanovcami, či cesta v obci Markušovce s významnou kultúrnou pamiatkou - kaštieľom, ktorý ročne navštevujú tisíce turistov. Obnovená bola aj cesta zabezpečujúca prístup k unikátnemu drevenému kostolíku – chránenej pamiatke UNESCO v obci Ruská Bystrá. Obnovené boli cesty III. triedy do obcí Vinné, Budkovce, Sliepkovce či Jenkovce. V jednej časti bola zrekonštruovaná cesta využívaná obyvateľmi Hnileckej doliny, ako aj obce Mlynky - prostredníctvom obnovy cesty II/546 spájajúce obce Hnilec - Švedlár a Nálepko a Závadku a cesty II/535 a II/533 spájajúcej obce Mlynky - Dedinky. Obnovy sa dočkala aj exponovaná časť cesty III/0502211 Sečovce - Zemplínska Teplica s pokračovaním na Kravany, ktorú poškodila ťažká kamiónová doprava pri vyhybaní sa spoplatneným úsekom na ceste I/79 (na ceste sú v súčasnosti prijaté opatrenia na zákaz

tranzitnej dopravy) . Po realizácii stavebných prác projektu Cesty KSK 12 bude cesta II/546 aj vo zvyšných 10 km obnovená.

Celkovo tak vďaka zdrojom ROP bude v roku 2014- 2015 obnovených 154,759 km ciest a 9 mostov v celkovom finančnom objeme 23 692 525,01 €. Pre ilustráciu uvádzame v prílohe č. 2 fotodokumentáciu z niektorých už realizovaných stavebných prác.

Zdroje EÚ predstavujú bezpochyby dôležitý nástroj rozvoja Košického samosprávneho kraja nielen pre oblasť dopravnej infraštruktúry. Tvorili doposiaľ významný doplnkový nástroj k vlastným a návratným zdrojom KSK (približne 1/3 všetkých investícií od roku 2005 predstavujú fondy EÚ). V snahe čerpať zdroje EÚ aj v budúcom programovacom období vyvíja KSK maximálne úsilie pri tvorbe Integrovaného regionálneho operačného programu, kde je našou snahou presadiť oblasť ciest II. a III. triedy ako špecifický cieľ s previazaním na rozvoj verejnej osobnej dopravy. Zdroje EÚ prispievajú k dosiahnutiu zlepšenia dostupnosti regiónov k nadradenej dopravnej infraštruktúre (sieť TEN-T). Aj v tomto procese je dôležité uviesť, že zdroje v budúcom programovacom období, ktoré predbežne boli alokované pre KSK (negociácie ešte prebiehajú) nebudú postačovať na odstránenie všetkých nedostatkov cestnej siete. Zástupcovia Európskej komisie požadujú od samospráv aj vlastné investície. Rovnako tak nákup strojov a technológií pre zefektívnenie správy a údržby ciest s cieľom zabezpečiť udržateľnosť realizovaných projektov, bude potrebné riešiť vlastnými respektíve návratnými zdrojmi KSK.

Spracoval:

Ing. Dana Alezárová

Košice 27.10.2014